

DECIZIE

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Ilie Zmeu, reprezentat de avocatul Victor Pavlov,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Petru Dani împotriva lui Ilie Zmeu cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, despăgubirii și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 19 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de Ilie Zmeu, reprezentat de avocatul Victor Pavlov, cu privire la repunerea în termen a apelului și s-a restituit cererea de apel înaintată de Ilie Zmeu, reprezentat de avocatul Victor Pavlov,

c o n s t a t ă:

La 30 decembrie 2019, prin intermediul poștei (f.d.15), Petru Dani, reprezentat de avocatul Constantin Mustea, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ilie Zmeu, solicitând încasarea datoriei în mărime de 111500,00 de lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 17267,23 de lei, a despăgubirii în mărime de 7975,97 de lei și a cheltuielilor de judecată în mărime totală de 9105,20 de lei, constituite din taxa de stat în sumă de 4105,20 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000,00 de lei.

Prin hotărârea din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Petru Dani și s-a încasat de la Ilie Zmeu în beneficiul lui Petru Dani datoria în sumă de 111500 de lei, dobânda de întârziere în sumă de 17267,23 de lei, despăgubirea în sumă de 7975,97 de lei și cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat în sumă de 4105,20 de lei și asistență juridică în sumă de 5000 de lei, iar în total suma de 145848, 4 lei.

La 12 octombrie 2020, prin intermediul poștei (f.d.48), Ilie Zmeu, reprezentat de avocatul Victor Pavlov, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, emiterea hotărârii motivate.

Prin încheierea din 19 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de repunere în termen a apelului declarat de Ilie Zmeu, reprezentat de avocatul Victor Pavlov, împotriva hotărârii din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central și s-a restituit apelul declarat de Ilie Zmeu, reprezentat de avocatul

Victor Pavlov împotriva hotărârii din 02 iulie 2020 a Judecătorei Strășeni, sediul Central.

La 02 martie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d.86), Ilie Zmeu, reprezentat de avocatul Victor Pavlov, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 19 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, repunerea în termenul de declarare a recursului, casarea încheierii contestate.

În motivarea recursului s-a invocat că, nu corespunde circumstanțelor de fapt precum că ar fi fost telefonat de grefier în data de 01 iulie 2020 ora 17:12 și ar fi fost înștiințat legal despre data, locul și ora ședinței de judecată. De fapt, nu a fost înștiințat, fiind comisă o eroare de către grefier în numărul de telefon apelat.

De altfel, în temeiul art. 102 alin.(4) Cod de procedură civilă, citația se înmânează părții cu trei zile înainte de data judecării.

În pofida celor menționate, nu a fost înștiințat legal despre data, locul și ora ședinței de judecată din 02 iulie 2020 ora 10:00 și nici nu i s-a oferit posibilitatea de a se pregăti de proces. Astfel, prin refuzul de a fi repus în termen, instanța de apel i-a încălcat dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO.

În sensul art. 116 alin.(1) Cod de procedură civilă, motive întemeiate au servit lipsa citării sale legale, care este esențială, limitându-l în așa fel de a-și exercita drepturile legale în cadrul unui proces echitabil. Astfel, a considerat încheierea contestată una arbitrară și nu au fost luate în considerare obiectiv toate circumstanțele de fapt și de drept, pronunțând o încheiere neîntemeiată.

Copia recursului declarat a fost expediat în adresa intimatului la 02 aprilie 2021, conform scrisorii de însoțire (f.d.93) și a fost recepționată la 20 aprilie 2021, conform avizului de recepție (f.d.95).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 19 ianuarie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 02 martie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d.86).

Materialele cauzei atestă expedierea copia încheierii instanței de apel către părți, conform scrisorii de însoțire datate cu 04 februarie 2021 (f.d.84), însă lipsesc date despre recepționarea acestei de către partea recurentă. Astfel, recursul se consideră a fi declarat în termen și nu este necesară repunerea în termenul de declarare a recursului.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Ilie Zmeu, reprezentat de avocatul Victor Pavlov și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Petru Dani împotriva lui Ilie Zmeu cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost pronunțat la 02 iulie 2020 (f.d.34).

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, de către Ilie Zmeu, reprezentat de avocatul Victor Pavlov, din motivele ce succed.

Colegiul învederează că art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

În continuare, Colegiul iterează că, cererea de apel împotriva hotărârii din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, a fost depusă la 12 octombrie 2020, prin intermediul poștei (f.d.48), de către Ilie Zmeu, reprezentat de avocatul Victor Pavlov (f.d.45-46).

Prin încheierea din 19 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, s-a respins cererea de repunere în termen a apelului declarat de Ilie Zmeu, reprezentat de avocatul Victor Pavlov, împotriva hotărârii din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central și s-a restituit apelul declarat de Ilie Zmeu, reprezentat de avocatul Victor Pavlov împotriva hotărârii din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central (f.d.80-83).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Recurentul/pârâtul a invocat că nu a fost înștiințat legal despre data, locul și ora ședinței de judecată din 02 iulie 2020 ora 10:00.

În această ordine de idei, Colegiul precizează că, prin încheierea din 27 ianuarie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, a fost acceptată spre examinare în procedură contencioasă cererea de chemare în judecată depusă de Petru Dani

împotriva lui Ilie Zmeu și stabilit pentru data de 02 aprilie 2020 ora 10:00 ședința de soluționare amiabilă a litigiului (f.d.22).

Încheierea dată a fost comunicată contra semnătură pârâtului Ilie Zmeu cu scrisoare recomandată, aspect confirmat prin avizul de recepție (f.d.25).

În context, Colegiul menționează că, pârâtul/recurentul a cunoscut despre existența litigiului pe rolul instanței judecătorești.

În conformitate cu art. 102 alin. (4¹) Cod de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Alegațiile recurentul referitor la nota informativă anexată la dosar în legătură cu declararea stării de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova în perioada 17 martie -15 mai 2020, precum și că după încetarea stării de urgență, judecarea proceselor se reia din oficiu, iar instanța de judecată în termen de 10 zile va lua măsuri pentru fixarea termenelor de judecată și citarea părților, nu pot fi reținute în justificarea omisiunii recurentului de a se conforma prevederilor legale.

De altfel, pârâtului/recurent cunoscând despre existența litigiului pe rolul instanței judecătorești, despre ce a fost înștiințat anterior cu scrisoare recomandată, precum și despre faptul că după încetarea stării de urgență procesele judiciare vor fi reluate, avea obligația de a depune orice diligență pentru protejarea propriilor interese, precum și de a se interesa de curs procesului.

Mai mult, la caz, ședința de judecată ulterioară a fost numită pentru data de 02 iulie 2020 ora 10:00, după o lună și jumătate de la încetarea stării de urgență.

Argumentul recurentului referitor la apelarea telefonică la un număr greșit decât cel care îi aparține ar fi putut justifica omisiunea sa de a contesta în termen hotărârii primei instanțe cu apel, în cazul în care în general nu ar fi cunoscut de existența litigiului.

Colegiul învederează că, în speță s-a stabilit cu certitudine că pârâtul/recurentul a cunoscut de existența litigiului, despre ce a fost înștiințat contra semnătură pe avizul de recepție (f.d.25).

La caz, Colegiul reiterează că dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 02 iulie 2020 (f.d.34), însă cererea de apel a fost depusă la 12 octombrie 2020, prin intermediul poștei (f.d.48), de către Ilie Zmeu, reprezentat de avocatul Victor Pavlov (f.d.45-46)

Având în vedere prevederile art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, conform cărora termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești, Colegiul reține ca fiind justificată constatarea instanței de apel precum că termenul de apel a început a curge de la 03 iulie 2020, adică din ziua imediat următoare pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești.

Or, în conformitate cu art. 111 alin.(3) Cod de procedură civilă, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Subsecvent, Colegiul consideră că argumentul recurentului precum că nu a fost înștiințat legal despre locul, data și ora ședinței de judecată nu poate constitui temei de repunere în termen, în situația în care termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești, iar

pârâtul/recurentul a cunoscut de existența litigiului și urma a se interesa de soarta acestui.

De altfel, în temeiul prevederilor art. 236 alin.(4) Cod de procedură civilă, la data de 03 iulie 2020 prima instanță a expediat dispozitivul hotărârii judecătorești din 02 iulie 2020 în adresa pârâtului, însă corespondența a fost restituită instanței la 09 iulie 2020 cu mențiunea „refuzat” (f.d.37).

În sensul pct. 2 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016, se definește trimiterea nereclamată– trimiterea poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

Pct. 102 subpct.3 din aceleași Reguli prevede că, trimiterile poștale, care nu au putut fi distribuite destinatarilor se înapoiază expeditorului în cazul în care destinatarul refuză să primească trimiterea.

În context, Colegiul reține că pârâtul a refuzat primirea trimiterii poștale, aspect conturat supra.

Drept urmare, neconformarea de către reclamant prevederilor legale nu poate fi pusă pe seama instanței, în situația în care nu este exclusă obligația pârâtului de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă.

De asemenea, Colegiul iterează că, părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CEDO.

Jurisprudența constantă a CtEDO a arătat că revine primordial celor interesați să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza Teuschler v. Germania (dec.), 47636/99, 04 octombrie 2001; cauza Agapito Maestre Sanchez v. Spania, 29608/02, 04 mai 2004).

În această ordine de idei, Colegiul reține ca fiind justificată ipoteza instanței de apel precum că nu sunt temeiuri de repunere în termen pentru declararea apelului, or, motivele omiterii termenului sunt imputabile doar apelantului.

În altă ordine de idei, recurentul nu aduce anumite argumente care să denote încălcările admise de instanța de apel la emiterea încheierii contestate. Or, instanța de apel la soluționarea cererii de repunere în termenul de declarare a apelului a rezultat din materialele cauzei în raport cu normele de drept procedural.

Alegațiile recurentului precum că încheierea instanței de apel este arbitrară și neîntemeiată sunt eronate, în situația în care instanța de apel a luat în considerare și a punctat toate momentele importante soluționării corecte a litigiului, în situația în care circumstanțele reliefate supra atestă că pârâtul/recurent a eludat de a-și valorifica drepturile sale în termenul prevăzut de lege.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Concomitent, Colegiul accentuează că legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor

juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Respectiv, Colegiul apreciază ca fiind corectă constatarea instanței de apel privind netemeinicia cererii de repunere în termen pentru declararea apelului. Subsecvent, este întemeiată dispoziția instanței de apel privind restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin.(1) lit.b) Cod de procedură civilă, ca fiind depusă cu omiterea termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunere în termen.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv conform art.13 CEDO, argument invocat de recurent, Colegiul relevă că circumstanțele relatate denotă că apelantul/recurent și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în termenul instituit de legiuitor.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Ilie Zmeu, reprezentat de avocatul Victor Pavlov.

Se menține încheierea din 19 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Petru Dani împotriva lui Ilie Zmeu cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, despăgubirii și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat